

Wim Henderickx - Triptych

Lucas Huybrechts op de website van cobra.be, 5 september 2014

Kosmos

'Triptych' van componist Wim Henderickx is een mooi staal van recent werk van onze waarschijnlijk meest vruchtbare componist. Een luik 'Nada Brahma' van het triptiek is muziek die gebaseerd is op het boeddhisme en deel uitmaakt van diens Tantrische cyclus. Op het eerste gehoor refererend naar Oosterse muziek. Maar toch echt eigen muziek van Henderickx. Hij gaat allerlei parameters van die Oosters aandoende muziek langs.

In de eerste plaats de toonladders, de mantra's, het obsessionele, de bevroren akkoorden, de etherische muziek. Maar Henderickx bewaart afstand. Zijn muziek blijft erg beeldend, de buitenmuzikale beelden springen zo voor je geestesoog. Hij geeft ook abstracte zaken, spirituele inhouden vorm. Je zou kunnen zeggen dat hij bewustzijnstoestanden creëert. Er is een onduidelijke balans tussen een meer concrete sfeerschepping en beschouwingen van meer abstracte, muziektheoretische vorm. Met andere woorden, de muziek laat zich zonder veel inspanning beluisteren en toch zit er genoeg uitdaging in de schrijftuur om niet nodeloos in platitudes te vervallen.

'Nada Brahma' is geschreven voor zijn ensemble, bijna zijn eigen ensemble, het HERMESensemble. Een groep al-niet-meer-zo-jonge Vlaamse muzikanten die zich tot doel hebben gesteld om nieuw werk te creëren. Ze worden aangevuld door de Vlaamse zangeres Hendrickje van Kerkhove, die met haar etherische stem ons nog verder van het aardse optilt. Dat effect wordt nog versterkt door de elektronica die ons helemaal in de kosmos katapulteert.

Aards

Het tweede deel van deze triptiek is erg eenvoudig. Een basfluit, gespeeld door de vaste fluitist van het HERMESensemble, Karin de Fleyt, ze lijkt te improviseren op wat je een bedje van elektronica zou kunnen noemen. Met supermooie texturen van de minder gehoorde klanken van zo'n basfluit. Ook hier weer de neiging om aan het dagelijkse, het materiële te ontsnappen. Wat dan weer in contrast is met de titel die deze solo meekreeg: 'On the road', naar de roman van Jack Kerouac. Die wel in zijn latere romans naar boeddhisme neigde, maar de indruk die de lezer overhoudt aan 'On the road' is toch meer het avontuur en experiment met een veel lagere zucht naar spiritualiteit.

Is het toeval? Het zal wel een geval zijn van synchroniciteit. Maar in een periode dat Stefan Vanfleteren zijn boek 'Atlantic Wall' op de markt bracht, schrijft Henderickx een compositie met dezelfde titel en allebei gaan ze over hetzelfde onderwerp. De vervallen bunkers langs de Atlantische kust die de Duitsers opwierpen tegen een inval van de geallieerden. En zonder veel inspanning kun je de foto's als illustratie van de muziek beschouwen en de muziek als klankband bij het fotoboek. Je hoort die harde contrasten, de sobere diepe zwart-witlijnen.

Hier horen we ook een meer aardse Henderickx. De slagwerker Henderickx die hij oorspronkelijk van professe was. Maar toch altijd met die eigen toon, met zijn interesse voor het Oosten en zijn spiritualiteit. Niet toevallig zitten de vier elementen verborgen in de commentaartekst. Alsof de Duitsers filosofen waren die die betonnen bunkers daar bouwden. Het is Henderickx die observeert en interpreteert.

Deze cd is ook een mooi bewijs van synergie. Het HERMESensemble is het lijfensemble van de componist en op zijn beurt geeft dit ensemble bijna automatisch concrete inhoud aan de klankenwereld van de componist. De ontdekking meer dan waard. Je houdt er gegarandeerd diepe gedachten aan over en zeker mooie muziek.